

601.

NGA MAHI

A TE

HUI O TE HAHU MAORI

O TE TAKIWA O

TURANGA

I TE PIHOPATANGA O WAIAPU

I HUIHUI KI TE KAWAKAWA

TIHEMA, 10, 12, 1881.

TURANGA:

PRINTED BY WEBB & MOGRIDGE, STANDARD OFFICE, GISBORNE.

1881.

NGA TANGATA O TENEI HUI.

UPOKO : TE PIHOPA.

M I N I T A :

TE WIREMU, Atirikona

RANIERA KAWHIA

MOHI TUREI

MATIAHA PAHEWA

RIHARA TE RANGAMARO

WIREMU KATENE PARAIRE

KEREHONA PIWAKA

RUTENE TE AIHU

M A N G A I R E I M A N A :

Te PIRINIHA Te RITO Te Kawakawa.

Anaru Te KAHAKI... Rangitukia

RAPATA WAHAWAHA Te Horo.

Tuparoa.

Whareponga.

MOKENA PAPUTENE... Tokomaru

Te PAKI Te AMARU Whangara

Turanga

HE TUHITUHINGA

I NGA MAHI A TE HUI O TE HAHİ MAORI O TE TAKIWA O TURANGA, I WHAKAMINEA KI TE KAWAKAWA I TE 10 O NGA RA
O TIHEMA, 1881.

NO te 8 o nga haora ka huihui ki te karakia i te Whare-karakaia o Tepene. Nga waiata i whakaritea, koia enei, 46, 72, 85. Te Upoko tuatahi, Ihaia xi ki rarangi 11; te Upoko tuarua, Mahi xv ki rarangi 32.

No te 11 o nga haora ka huihui ano ki te Whare karakia ki te mahi i nga mahi a te Hui. Te karangarangatanga a te Pihopa i nga ingoa o nga tangata o te Hui ka whakao enei ki o ratou ingoa :—

Minita : Te Wiremu Atirikona, Raniera Kawhia, Mohi Turei, Matiahia Pahewa, Rihara Te Rangamaro, Kerehona Piwaka, Rutene Te Aihu.

Mangai Reimana ; Te Piriniha Te Rito, Anaru Te Kahaki, Rapata Wahawaha Meiha, Mokena Paputene, Te Paki Te Amaru.

Heoi ka kiia e te Pihopa kua tu te Hui, ka timataia e ia te mahi ki te Inoi, ka whaikorero hoki ki te Hui.

WHAI-KORERO A TE PIHOPA.

E AKU HOA AROHA ;

He manawareka toku kitenga ano i a koutou inaianei, i te mea ka rua nei nga tau i ngaro ai. I kore ai ahau e tae mai ki konei, ki te Hui o te Hahi Maori i tera tau, he haere noku ki Nawhekaerani, ki te whakatapunga o te Whare-karakia i hangaa nei hei whakamau-mahara ki a Te Patihana Pihopa. Toku hoa

haere ki taua motu ko Kerehona Piwaka. E rua nga take i mauria ai ia e au hei hoa moku : tetahi he whakaputa i te aroha o te Hahi Maori ki te mahi a te Hahi ki roto ki nga iwi o nga motu o Meranihia ; tetahi, kia korerotia ai e ia ki konei nga korero o taua mahi hei whakaobo i a koutou kia ngahau ki te awhina i taua mahi pai. I haere ano i a matou tetahi o nga Minita Maori o te pito whakararo o te motu nei, a Renata Tangata. He nui te manaaki a Te Herewini Pihopa i a raua ; i kiia hoki raua e ia he tamariki na tona papa. I to matou hokinga mai ka tukua mai e ia tenei kupu ki nga tangata o te Hahi Maori o tenei motu : "He tangata ahau no Ngapuhi. Ka nui te hari o toku ngakau i toku kitenga i enei tangata tokorua, i nga karere o te Hahi Maori ka tae mai nei ki tenei motu. Ki te rongo te tamaiti kei te mate tona whaea, ka kore he ngakau ki te mahi i tana mahi. Kia rongo ahau ki toku whaea, ara ki te Hahi Maori, kei te ora, ka ora toku ngakau, ka kaha oku ringaringa ki te mahi. He kupu poroporoaki tenei naku ; Haere korua, korero atu ki te iwi nana nei korua i tono mai, ko ta tatou mahi i konei, i Niu Tirani hoki, he mahi kotahi. Whakamatea nga tarutaru kino o te mara ; ruia te purapura pai o te Rongo pai i runga i te kaha o te Wairua Tapu."

No te ra o Rukā, 18 o Oketopa i mua ake nei i motuhia ai a Hoani Te Wainohu hei Piriti, a Manahi Te Aro raua ko Nirai Runga hei Rikona. I a Te Wiremu Atirikona ratou katoa e kura ana i Turanganui. Ko te kura tera e puta ai he tangata mo te mahi minita mo enei wa e haere ake nei. Ko nga taitamariki ia mo taua kura me tiki i nga kura ke, ara i Te Aute, i a Tipene. Ko nga tamariki hoki o enei kura, ehara i te mea no te kainga kotahi, engari no ia wahi, no ia wahi ; koia i tika ai kia puta te uaua o koutou, o nga Minita, o nga Mangai hoki o te iwi, ki te whakakaha i nga kura o o koutou kainga, i nga kura Ratapu hoki, kia pai ai te tupu ake o nga tamariki. Penei, ki te tau mai ta te Atua manaakitanga, ka noho pai te iwi, ka whai tangata hoki hei mahi i ta te Atua mara. Ehara hoki i te mea ko koutou anake hei whakaarohangā ma koutou. Ma te ata mahi o to tatou nei wahi ka hoki ake ai ki te pai nga wahi kua ururuatia, ka puta atu ai hoki te kupu a te Atua ki nga iwi e noho nei inaiane i roto i te pouri. Kia puta a tatou inoi kia homai e te Atua tona Wairua Tapu hei whakamarama, hei whakakaha i a tatou, kia waiho ai tenei huihuinga o tatou hei mea e nui haere ai te u o te Rongo pai o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, ki roto ki a tatou, e horapa atu ai hoki te matauranga ki tana whakaoranga ki era atu iwi.

I whakaaria e Te Paki Te Amaru, i tautokona e Rutene Te Aihu, minita. :

He whakapai tenei na te Hui ki nga korero kua whakapuakina nei e te Pihopa, he ki atu hoki ki a ia kia whakaae ia ki aua korero kia perehitia,

Whakaaetia ana.

I whakaaria e Mohi Turei, minita, i tautokona e Meiha Rapata Wahawaha.

Kia whiriwhiria he Komiti hei tirotiro i te mahinga a nga tangata o te Hahi i ia wahi, i ia wahi, i nga whakahaunga a te Hui i enei tau kua mahue ake nei ; kia whakahokia mai hoki he korero ki te Hui a te Manei.

Nga tangata mo tenei Komiti, ko te Wiremu Atirikona, ko Matiahia Pahewa, minita, ko Meiha Rapata Wahawaha, ko Te Paki Te Amaru, ko Mohi Turei.

Whakaaetia ana.

I whakaaria e Mohi Turei, minita, i tautokona e Rutene te Aihu, minita.

He ki tenei ki te Pihopa kia tirohia e ia me kore e pai kia takiruatia he Mangai Reimana mo ia Pariha, mo ia Pariha, ki te Hui o te Hahi.

Whakaaetia ana.

I whakaaria e Te Paki Te Amaru, i tautokona e Rihara Te Rangamaro, minita :

He kupu atu tenei ki te iwi o ia Pariha, o ia Pariha, kia whakaarohia nga mate o te Mangai Reimana o te Pariha i te mea e haere ana ia ki te whenua tawhiti, ki te Hui o te Hahi.

Whakaaetia ana.

I whakaaria e Meiha Rapata Wahawaha, i tautokona e Rihara te Rangamaro, minita.

He kupu tenei ki te Pihopa mo te Pariha o Te Horo i apititia nei ki te Pariha o Rangitukia hei Pariha kotahi i te tau 1878, me kore e pai kia wehea ano ; kia waiho ano ia ko te Minita o Rangitukia hei Minita, a kia kitea ra ano he Minita tuturu mo te Pariha o Te Horo.

Whakaaetia ana.

EDWARD C. WAIAPU,
Upoko.

RATAPU, 11 TIHEMA, 1881.

I whakatakotoria te Hapa a te Ariki i te karakia nui o te awatea, he tokomaha nga tangata i tango, me te puta ano te kohikohi mo te perehitanga i nga mahi a te Hui, £1 13s 3d.

I te karakia o te ahiahi, ko te Whakaunga, e 37 hoki te hunga i whakaukia.

MANEI, 12 TIHEMA, 1881.

I huihui ano ki te Whare-karakia i te 9 o nga haora.

Timataia ana ki te Inoi ; muri iho ka panuitia, ka whakapumautia nga tuhituhi o te mahi o te Hatarei.

I panuitia e Mohi Turei, minita, te Korero a te Komiti i whiriwhiria ra hei tirotiro i te mahinga a nga tangata o te Hahi i nga whakahaua a te Hui.

I whakaaetia ano, Hei Tuparoa he tunga mo te Hui o te Hahi Maori a tenei tau e haere ake nei.

I whakamutua te mahi e te Pihopa ki te manaakitanga.

T E K O R E R O

A te Komiti i whiriwhiria i te 10 Tihema hei tirotiro i te mahinga a nga tangata o te Hahi i nga whakahaua a te Hui.

1. Ko nga kohikohi i whakahaua e te Hinota kua puta i enei Pariha.

Mo te whakakaha i te mahi a te Hahi i roto i tenei Pihopatanga

			£	s.	d.
Te Horo	4	14	0
Tuparoa	1	10	0
Whareponga	1	10	0
Whangara	1	4	10
Turanga	1	0	0

Mo te kawe i te Rongo pai ki nga motu o te Mangumangu.

Te Horo	1	0	0
Tuparoa	1	10	0
Whareponga	1	10	0
Tokomaru	0	10	0
Turanga	1	6	3

Kua tu he Watena, he Komiti mo te Hahi ki enei Pariha ; Te Kawakawa, Rangitukia, Te Horo, Whareponga, Tokomaru, Whangara.

Ko nga kura Ratapu enei ; kei Rangitukia me Te Horo, 3 ; kei Tuparoa, 1 ; kei Whareponga, 1 ; kei Tokomaru, 2 ; kei Whangara, 3. Ko te tokomaha ia o nga tamariki, kihai i marama te whakaatu mai.

W. L. WILLIAMS.

